

Verzekeringen

Handleiding en checklist

Samen aan het werk gaan betekent ook samen risico's nemen; of het nu gaat om een vzw met personeel in dienst, of een groep zelfstandige kunstenaars die samen een project op poten zetten. We praten graag over hoe het ideale verloop van een samenwerking er uit ziet, maar het is eveneens belangrijk om naar enkele risico's te kijken en op welke manier je je hierop kan voorbereiden. Met deze checklist bekijken we de mogelijke verzekeringen en wie waarvoor verantwoordelijk is: de werkgever, de werknemer of de zelfstandige.

Sommige verzekeringen zijn verplicht, anderen zijn aan te raden of eerder bijkomend in bijzondere gevallen. Wanneer het aankomt op verzekeren zijn er 3 grote kapstokken waaraan ja alles kan ophangen: mensen, patrimonium (gebouwen en materiaal), voertuigen. Onderaan de checklist overlopen we kort de verplichte verzekeringen voor vzw's. De meeste polissen zullen verschillen van verzekeraar tot verzekeraar. Het is dus zeker aangeraden je polis goed na te lezen en je met vragen tot je verzekeringskantoor te wenden.

1 Mensen

1.1 Arbeidsongevallenverzekering

Werknemers / werkgevers

Wie personeel inschrijft, is **wettelijk verplicht** om deze mensen te verzekeren gedurende de periode dat ze aan het werk zijn in een polis "arbeidsongevallen". Deze polis is door de wetgever geschreven en is bijgevolg bij alle maatschappijen hetzelfde.

De **definitie** van een ongeval is: "een plotse en onverwachte gebeurtenis met een uitwendige oorzaak". Door deze definitie vallen veel (niet alle!) rug- en spierproblemen buiten de arbeidsongevallenverzekering. Als het ongeval niet gecatalogeerd wordt als een arbeidsongeval dan valt de werknemer terug op de mutualiteit.

Wat wordt vergoed?

- ✓ het traject van en naar het werk, volgens de rechte en veilige weg;
- ✓ de periode daar tussenin dat je aan het werken bent.

Een polis arbeidsongevallen vergoedt:

- ✓ alle medische kosten volgens de Riziv-barema's;

- ✓ de tijdelijke ongeschiktheid aan 90% van het loon (rekening houdend met het loonplafond);
- ✓ een eventuele blijvende ongeschiktheid;
- ✓ bij een overlijden vergoedingen voor de wettelijke erfgenamen.

Voor **freelancers** is de vraag onder welk statuut de freelancer werkt:

Als je werkt via een **uitzendkantoor of SBK** (zoals Smart, Amplo, ...) dan val je onder de arbeidsongevallenverzekering van dat uitzendkantoor. Werk je als **zelfstandige**, dan kan je zelf een verzekering nemen voor lichamelijke ongevallen of een gewaarborgd inkomen (tegen ziekte en ongevallen).

Werk je via een **KVR of een vrijwilligerscontract** dan kan de werkgever eventueel een verzekering lichamelijke ongevallen afsluiten. Dat is niet wettelijk verplicht (zie 1.2).

1.2 Lichamelijke ongevallenverzekering

Veel vzw's/verenigingen werken met **vrijwilligers of kunstenaars via KVR**. Deze vallen buiten de arbeidsongevallenverzekering maar kunnen apart opgenomen worden in een "ongevallenverzekering" indien de vzw/vereniging een vergoeding wil voorzien voor deze vrijwilligers bij een ongeval.

1.3 Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtsbijstand

Wie een **fout** maakt en daardoor schade aan "**derden**" veroorzaakt, moet die schade betalen. Dat is het principe van aansprakelijkheid. Belangrijk punt is dat er dus een fout moet zijn. De **bewijslast** hiervoor ligt bij de schadelijder.

Een polis BA verzekert de volgende personen:

- ✓ het ingeschreven personeel;
- ✓ de vrijwilligers (wettelijk verplicht sinds 2007!);
- ✓ de stagiairs (verplicht te verzekeren door de stageplaats);
- ✓ de artiesten die vergoed worden volgens KVR;
- ✓ de mensen die via een SBK of uitzendkantoor werken;
- ✓ eventueel de zelfstandige waarmee op regelmatige basis mee samengewerkt wordt en enkel voor de activiteiten in opdracht van de vzw/vereniging.

Een polis "**rechtsbijstand**" is er om je belangen te behartigen wanneer een gebeurtenis aanleiding heeft gegeven tot een situatie waardoor je schade hebt geleden of schade hebt veroorzaakt.

1.4 Burgerlijke aansprakelijkheid bestuurders

De bestuurders in rechte (statuten) en de bestuurders in feite (die het dagelijks beheer doen) zijn verantwoordelijk voor het goed besturen van de vzw/vereniging. Indien "derden" door

een fout van de bestuurders schade hebben dan kan men die bestuurders daarvoor aansprakelijk stellen. Ook hier ligt de bewijslast weer bij de schadelijders.

De vzw verzekert haar bestuurders voor die bestuursfouten. De bestuurder kan dit niet individueel doen.

2 Patrimonium (gebouwen en materiaal)

2.1 Objectieve verzekering tegen brand en ontploffingen

Publiek toegankelijke gelegenheden zoals theaterhuizen en cultuurcentra moeten een objectieve verzekering tegen brand en ontploffingen afsluiten. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van de uitbater, zelfs al maakt die geen enkele fout.

2.2 Brandverzekering

Een brandverzekering verzekert het **gebouw** (eigenaar of huurder, het kan hier gaan om kantoren, maar ook opslagplaatsen) en de eigen **inhoud**. Deze verzekering dekt doorgaans brand en aanverwante gevaren (ook bijvoorbeeld inwerking van elektriciteitsschade door een blikseminslag), stormschade, waterschade, glasbreuk, aardbeving en overstroming. De brandverzekering kan aangevuld worden met **diefstal** van de inhoud.

Huur je een locatie, vraag dan na of er in de polis van de eigenaar een clausule "**afstand van verhaal**" ten opzichte van de huurder staat. In dat geval moet de huurder het gebouw niet verzekeren. Dan moet dat ook zo in het huurcontract staan! In dit geval heeft men de mogelijkheid enkel de eigen inhoud te verzekeren. Als men zelf **verbeteringswerken** (bijvoorbeeld gyprocwanden, tussenwanden, ...) aan het gebouw heeft aangebracht dan moeten die ook mee in de eigen brandverzekering opgenomen worden. Bij schade moet dit stukje "gebouw" immers aan de huurder uitbetaald worden.

2.3 Alle risico

Sommige materialen hebben een andere waarborg nodig, bijvoorbeeld elektronische apparatuur, een decor op tournee,... Dat materiaal kan indien gewenst door een polis "alle risico's" verzekerd worden. Het kan hier gaan om eigen materiaal, maar ook gehuurd materiaal. Dit soort polis verzekert alle schade ontstaan door een externe oorzaak. Diefstal (met of zonder inbraakspoor of geweldpleging), vandalisme en onhandigheid zijn de belangrijkste. Het zijn deze twee laatste die niet in een brandpolis kunnen verzekerd worden.

Voor **muziekinstrumenten** kunnen er gespecialiseerde verzekeringen 'alle risico' worden afgesloten.

2.4 Wie verzekert wat?

- ✓ Bij werkgevers/werknemers is de werkgever verantwoordelijk voor het gebruikte materiaal dat van de werkgever is. De werknemer kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor schade aan of diefstal van eigendommen van de werkgever. De werkgever kan zijn materialen eventueel verzekeren. Hetzelfde voor gehuurde materialen. Het is aan de werkgever om die te verzekeren.
- ✓ Zelfstandigen moeten in principe zelf instaan voor het verzekeren van het materiaal dat ze gebruiken. Ze kunnen de eventuele schade alleen terugvorderen van een "aansprakelijke partij". Dat wil zeggen dat er dan "iemand" een fout moet gemaakt hebben waardoor de schade is ontstaan.

In geval van diefstal: diefstal is (doorgaans) geen fout, maar overmacht. De zelfstandige zal zijn schade bij diefstal dan ook niet kunnen terugvorderen als er geen fout gemaakt werd.

Een zelfstandige kan in zijn contract vermelden dat de speelplek/producent ... verantwoordelijk is voor elke schade (dus ook diefstal) aan zijn toestellen. Als de andere partij daarmee akkoord is, dan moet deze de nodige verzekeringen afsluiten indien ze mogelijke schade niet zelf willen vergoeden.

3 Voertuigen

3.1 Burgerlijke aansprakelijkheid en rechtsbijstand

De voertuigen die in België in het verkeer gebracht worden moeten wettelijk **verplicht** een verzekering "burgerlijke aansprakelijkheid" hebben. Deze contracten zijn ook door de wetgever geschreven en dus overal hetzelfde.

Belangrijk is wel dat werknemers die met een eigen voertuig in opdracht van hun werkgever rijden dit melden aan hun eigen BA-verzekeraar.

3.2 Omnium

Eventueel kan een nieuw, of relatief nieuw, voertuig verzekerd worden in een **omnium of gedeeltelijke omnium**.

3.3 Omnium voor dienstverplaatsingen

Eventueel kan het voertuig van een personeelslid verzekerd worden in een "**omnium**" gedurende de periode van een dienstverplaatsing.

4 Verplichte verzekeringen

Een vzw moet verplicht volgende verzekeringen afsluiten:

- ✓ Een arbeidsongevallenverzekering voor het personeel. Daarmee zijn ook de ongevallen van en naar het werk (de arbeidsweg) verzekerd. Een ongevallenverzekering voor vrijwilligers is niet verplicht, maar wel aan te raden.
- ✓ Een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering voor vrijwilligers.
- ✓ Een autopolis (burgerlijke aansprakelijkheid) voor voertuigen die de vzw bezit.
- ✓ Publiek toegankelijke gelegenheden zoals theaterhuizen en cultuurcentra moeten een objectieve verzekering tegen brand en ontploffingen afsluiten. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van de uitbater, zelfs al maakt die geen enkele fout.
- ✓ Zoals bepaald in artikel 17 van de cao Podiumkunsten en Muziek (PC 304) moet de werkgever een polis 'alle risico's' tegen diefstal met inbraak, brand en ongevallen afsluiten voor materiaal dat hij aan de werknemer ter beschikking stelt voor beroepsdoeleinden.

5 Niet-verplichte verzekeringen

Niet verplicht, maar zeker aan te raden:

- ✓ Een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering. Die verzekert de aansprakelijkheid van de vzw, de medewerkers en de bestuurders ten overstaan van derden.
Let op! Personeel tewerkgesteld via een uitzendkantoor is wel verzekerd voor arbeidsongevallen (via het uitzendkantoor), maar niet voor burgerlijke aansprakelijkheid. Hoewel dat niet verplicht is, is het ook aangewezen om dit personeel op te nemen in de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering van de vzw.
- ✓ Een aansprakelijkheidsverzekering voor bestuurders van de vzw voor het geval die worden vervolgd voor een inbreuk op de sociale, fiscale, administratieve of milieuwetgeving.

- ✓ Een brandverzekering voor gebouw en inboedel, eventueel aangevuld met een diefstalverzekering. Zeker ook te overwegen voor opslaglocaties van decor en materiaal!

Te overwegen afhankelijk van het risico en de voorwaarden:

- ✓ Een polis alle risico's elektronica voor pc's, laptops, kopieermachine enz.;
- ✓ Een aanvullende verzekering eigen schade voor voertuigen (omniumverzekering);
- ✓ Een verzekering voor de organisatie van tijdelijke manifestaties, tentoonstellingen, optredens en voorstellingen.

Bijkomende verzekeringen die een bijkomend voordeel kunnen zijn voor werknemers:

- ✓ Een persoonlijke ongevallenverzekering 24/24;
- ✓ Een hospitalisatieverzekering;
- ✓ Een aanvulling (o.a. gewaarborgd inkomen en overlijdensdekking) op de sectoraal afgesloten groepsverzekering.